

Asia: VN/15071/2022

Lausuntopyyntö ehdotuksesta lääketaksasta annetun valtioneuvoston asetuksen ja apteekkiverolain muuttamisesta, jotka ovat osa hallituksen esitystä lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yliopiston Apteekki kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esitykseen STM060:00/2022 ja VN/15071/2022.

Hallituksen esityksessä tavoitellaan säästöjä hoitajamitoituksen rahoittamiseksi. On erinomaista, että uudessa esityksessä apteekkiveroa muutetaan samanaikaisesti lääketaksan kanssa. Nyt esitetyt muutokset ovat kuitenkin edelleen riittämättömiä ja ne kasvattavat Yliopiston Apteekin lääkemyynnin tappiollisuutta entisestään.

Vuonna 2021 Yliopiston Apteekin lääkemyynti oli 277 miljoonaa euroa ja lääkemyynnin liiketappio -7 miljoonaa euroa. Yliopiston Apteekin lääkemyynti on poikkeuksellisen kannattamatonta erittäin korkean apteekkiveron sekä lääkehuollon ja kansanterveyden turvaamiseen liittyvien erityistehtävien vuoksi.

Esityksessä ja sen vaikutusarvioinneissa tulisi tarkastella vaikutuksia apteekin lääkemyyntiin ja lääkemyynnin kannattavuuteen, koska vain lääkemyynti on luvanvaraista, lääkelain mukaista toimintaa. Esityksessä tarkastellaan nyt vaikutuksia apteekkien liiketoimintaan huomioiden myös ei-lääkkeellisten tuotteiden myynti. Apteekkia ei voi velvoittaa rahoittamaan tappiollista lääkemyyntiä ei-lääkkeellisten tuotteiden myynnillä.

Yliopiston Apteekki kannattaa esitystä vähentää apteekkiveron perusteena olevasta liikevaihdosta tukkuhinnaltaan yli 1500 euroa maksavien lääkevalmisteiden arvonlisäveroton vähittäishinta siltä osin kuin se ylittää 1683,92 euroa. Muutos korjaa osittain apteekin negatiivisen myyntikatteen ongelmaa (=apteekkivero on suurempi kuin myyntikate).

Esityksen keskeinen ongelma on, että Yliopiston Apteekki joutuisi edelleen myymään laajan osan lääkkeitä negatiivisella myyntikatteella tai saamatta lainkaan myyntikatetta. Perustuslakivaliokunnan kannan ja lääkelain perustelujen mukaan vain yksittäisten lääkkeiden myynnin tappiollisuus on hyväksyttävää.

STM on ehdotuksessaan todennut, että lääkemyynnin tappiollisuuden täysimääräinen korjaaminen ei ole tässä esityksessä mahdollista. Tämä johtuu ilmeisesti aikataulusyistä ja tarpeesta saada nopeasti toteutettua rahoitus hoitajamitoitukselle, mitkä eivät ole hyväksyttäviä perusteluja. Yliopiston Apteekki katsoo, että ehdotus johtaa lääkelain ja perustuslain vastaiseen lopputulokseen.

Apteekkiveroon tulee tehdä myös muita muutoksia, jotka mahdollistavat Yliopiston Apteekin lääkemyynnin kannattavuuden sekä korjaavat apteekkiveron syrjiviä, EU-lainsäädännön vastaisia ja kilpailua vääristäviä piirteitä.

Yliopiston Apteekki ehdottaa apteekkiveroon seuraavia lisämuutoksia:

1) Poistetaan ei-lääkkeellisten tuotteiden apteekkivero

Apteekkiveron maksaminen ei-lääkkeellisten tuotteiden myynnistä tulee lopettaa kokonaan. Apteekkiveron maksaminen muusta kuin lääkemyynnistä on syrjivää, rajoittaa kilpailua ja johtaa kiellettyyn valtiontukeen. Ei-lääkkeellisten tuotteiden apteekkivero asettaa apteekit keskenään epätasa-arvoiseen asemaan ja johtaa siihen, että samasta tuotteesta kannetaan tai jätetään kantamatta veroa riippuen siitä, ostetaanko tuote apteekista vai vähittäiskaupasta, kuinka suuri apteekin myynti on ja onko apteekki yhtiöittänyt ei-lääkkeellisten tuotteiden myynnin apteekista erilliseen yhtiöön vai ei.

2) Verotetaan apteekkeja toimipistekohtaisesti

Apteekkiveroa tulisi maksaa toimipistekohtaisesti, jolloin veron määrä lasketaan kunkin pääapteekin ja sivuapteekin osalta erikseen. Tällöin vero on yhdenvertaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen. Kaikkien apteekkitoimipisteiden yhteenlaskettuun volyymiin perustuva apteekkivero syrjii erittäin voimakkaasti Yliopiston Apteekkia, vaikeuttaa sen kilpailuasemaa ja vääristää kilpailua.

Yliopiston Apteekki katsoo, että esitetyn apteekkiveron muutoksen lisäksi ei-lääkkeellisten tuotteiden apteekkivero tulee poistaa ja apteekkiverotus toteuttaa toimipistekohtaisesti. Nämä muutokset tulee tehdä samanaikaisesti apteekkiverolain muuttamisen yhteydessä lainvastaisuuksien poistamiseksi.

Toteutuessaan hallituksen esittämät leikkaukset pakottaisivat Yliopiston Apteekin rajoittamaan erityistehtävien toteuttamista. Harvinaisten lääkkeiden valmistus on Yliopiston Apteekille erittäin tappiollista, koska lääkevalmistuksen lääketaksan rakenne ei vastaa nykyistä kustannustasoa.

Apteekkitalouden perusteellinen kokonaisuudistus tulee toteuttaa mahdollisimman nopeasti poistamalla kokonaan apteekkivero ja laskemalla lääketaksaa samanaikaisesti. Tämä muutos laskisi lääkkeiden vähittäishintoja ja valtion lääkekorvausmenoja.

Tyrni Jenni
Yliopiston Apteekki